

ΦΟΡΜΙΓΓΕ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΜΟΥΣΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

«Ἐν κυμβάλοις χείλεσιν ἄγνοις, μουσικῇ τε καρδίας φόρμιγγι...».

(Κοσμᾶς δ' Ἀγιοπολίτης)

ΜΟΥΣΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

Ἡ ιδέα, ἡν ἄλλοτε ἡ «Φόρμιγγξ» διὰ τῶν χρυσῶν αὐτῆς γορδῶν καταλλήλως ἔτοντες περὶ συστάσεως ἐν Ἀθήναις Μουσικοῦ Συλλόγου ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ταύτῃ κοιτίδι τῶν φώτων ἔδει πρὸ πολλοῦ νὰ πραγματωθῇ, ἀλλὰ φαίνεται τὸ ἀπληστὸν τῆς ἐμπαθοῦς φιλαργύριας πνεῦμα καὶ ὁ ἀκάθεκτος ἥμῶν ἐγωισμὸς μετὰ πλείστων ἄλλων συμπαρομαρτούντων παθῶν, ἀτινα κατεμάραναν καὶ ὡσεὶ σάραξ κατατρώγουσιν ὅσημέραι τὴν καρδίαν τοῦ πολυτλήμονος Ἑλληνικοῦ ἔθνους παρακωλύουσιν ἔτι τὴν ἐπίκαιρον αὐτοῦ σύστασιν.

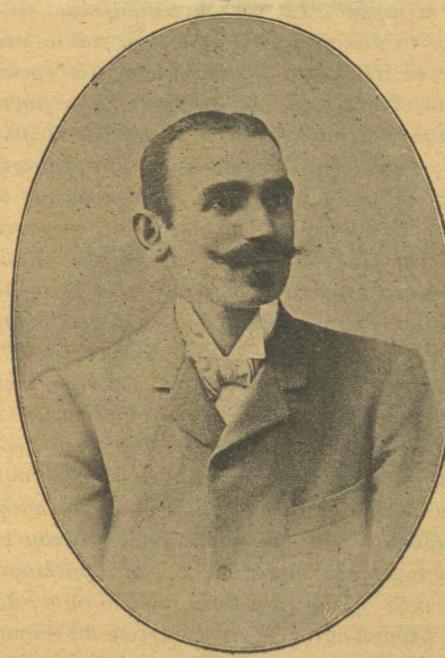
Ἡμεῖς δὲ καὶ πάλιν ἀναρριπτίζοντες τὸ θέμα τοῦτο διορῶμεν ὅτι ἡ ἴδρυσις τοιούτου συλλόγου ὑπὸ εὐρεῖαν ἔννοιαν συντεταγμένου, καὶ μετὰ συνέτεως ἀπελαύνοντος πᾶν πονηρὸν καὶ προσκοπικὸν πνεῦμα, ἐπὶ τῇ ὑποστάσει καὶ μονιμότητι τοῦ ὅποιου ἡτε Κυθερωνῆσις καὶ ἡ ιερὰ Σύνοδος δέον νὰ ἐπέλθωσιν ἀρωγοί, ἐργαζομένου δὲ ἐν εἰλικρινείᾳ καὶ συμπνοίᾳ παραλλήλως πρὸς τὸν ἐν Κ/πόλει τοιούτον εὔδοκίμως λειτουργοῦντα, ἔχοντος μάλιστα καὶ ὡς μέταλλα παδεύον ὄργανον τὴν λίαν καταλλήλως διευθυνομένην καὶ ἄριστα συντασσομένην πανελλήνιον μουσικὴν ταύτην ἐφημερίδα, ἥθελε παράσχη πολλαχῶς σπουδαίαν τῇ ἔθνικῇ ἥμῶν μουσικῇ ἐνίσχυσιν, καὶ ἀναστηλώσῃ τὸ καταρρεῦσαν θεῖον καὶ μεγαλοπρεπὲς ἔθνικὸν οἰκοδόμημα, διὰ τὴν ἀνέγερσιν καὶ διακόσμησιν τοῦ ὅποιου ἐπὶ τόσους αἰώνας τόσοι ἐν τῇ ἀρχαιότητι μεγαλοφυεῖς καλλιτέχνιοι Πυθαγόραι, Ἀριστόζενοι, Εὐκλείδαι, Πλάτωνες καὶ λοιποὶ ἀριστοφυεῖς καὶ ἀκάματοι τῆς θείας ταύτης καὶ ὥραιας τέχνης θεράποντες ἐνδελεγῶς καὶ μετ' ἐνθέου ζήλου εἰργάσθησαν.

Ἴδού λοιπὸν εὐρὺν στάδιον, ἵν' ὡς ἄλλη ἀρχαιολογικὴ ἐταίρεια ἀναδιφήσῃ βιβλιοθήκας, μελετήσῃ μετ' ἐμβριθείας τὰ ἔρεπτα, καὶ συναρχογήσῃ μεθ' ἀρμονικῆς καὶ συνεκτικῆς δυνάμεως τὰ τῇ δε κάκεισε διεσκορπισμένα λείψανα τοῦ οἰκοδομήματος, ἵν' ἀγνθρωπουσα ἀναφανῇ ἡ αἰγλή καὶ ἡ μαρμαίρουσα τοῦ ἀριστοτεχνικοῦ πνεύματος μεγαλοπρεπεια τῶν ἐνδόξων καὶ ἀθανάτων ἥμῶν προγόνων.

Πλούτος δὲ προγονικὸς πρόκειται ἡμῖν ἀφθονος, τὸ πλεῖστον ἀνέξερευντος. Ἐπομένως πᾶσα ἀπόπειρα προσθήκης νέας καὶ διθνείας ὑλῆς φρονῶ ὅτι ἥθελε παραβλάψη ἀμαυροῦσα τὴν στιλβηδόνα καὶ παραμορφοῦσα τὸ κάλλος καὶ τὴν χάριν τῶν πατρικῶν κειμηλίων, ὡς καὶ ἵσον λόγον καὶ πᾶσα γραμμή, ἔστω καὶ ἡ ἐλαχίστη, νέου καλλιτέχνου ἀποπειρωμένου νὰ ἐπιδιορθώσῃ (!) τὸ ἀριστούργημα τῆς ὑφηλίου, τὸν Ἐρμῆν τοῦ Πραξιτέλους, ἡ καὶ πᾶς τις τῶν νεωτέρων φιλολόγων ἀποπειρώμενος νὰ διορθώσῃ τὴν γλώσσαν τοῦ θείου Πλάτωνος, ἀγνοῶν ἐνίστε καὶ διαπορῶν ἐπὶ τῇ σημασίᾳ καὶ ἐνὸς καὶ ἡ ἄλλου τίνος παραπλησίου μορίου, ἡ ἔτερός τις Ζωήλος τὰ Ὁμηρικὰ ἔπη.

Ἡδύνατο μάλιστα σὺν τῷ χρόνῳ νὰ διοργανώσῃ καὶ πανελλήνιον μουσικὸν συνέδριον, ὅπου τόσοι μουσοπόλοι καὶ μουσικοφιλόσοφοι γγωστοὶ τε καὶ κεκρυμμένοι ὑποθρώσκοντες ἐν δέοντι ἐπὶ

Η ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ ΤΗΣ «ΦΟΡΜΙΓΓΟΣ,,

ΕΙΚΟΝΕΣ ΚΑΙ ΒΙΟΓΡΑΦΙΑΙ
ΤΩΝ κ. κ. ΣΥΝΕΡΓΑΤΩΝ ΤΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Δ. ΠΑΧΤΙΚΟΣ

AKATAPONHTOS σκαπανεὺς τῆς τε Βυζαντιακῆς καὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς μουσικῆς, ἔξυπηρετῶν τὴν Ἑλληνικὴν μουσικὴν διὰ τῆς δημιουργίας λογίας νεοελληνικῆς μουσικῆς, ἐρειδομένης ἐπὶ τῇ βάσει τῶν δύο ἀκενώτων μουσικῶν πηγῶν τοῦ Ἐδρους, ἦτοι τῶν γεραδῶν ἐκκλησιαστικῶν ἥμῶν ἀσμάτων

τῷ γλυκυφθόγγῳ τῆς λιγείας «Φόρμιγγος» κλητηρίῳ σαλπίσματι, ἥθελον προθύμως καὶ ἐνθουσιώδῶς πανταχόθεν συρρεύσῃ ἐν παναρμονίῳ μουσικῇ συναυλίᾳ πρὸς τὴν πόλιν τῆς Παλλάδος τὴν ἐν παραγγημένοις γρόνοις ἔνδοξον τῇ σορίᾳ καὶ παγκόσμιον ταύτην φωτοδότιν μητρόπολιν, προσκομίζοντες ἔκαστος εἰς τὸν θεῖον τοῦτον βωμὸν τὸ ἐαυτοῦ τάλαντον, ἀδοντες καὶ φύλλοντες ἐκ καθήκοντος «Τὰ σὰ ἐκ τῶν σῶν σὸι προσφέρομεν κατὰ πάντα καὶ διὰ πάντα» καὶ ἀποκομίζοντες οὕτω τὴν εὐγνωμοσύνην τοῦ ἔθνους διὰ τὴν πολύτιμον αὐτῶν σύμβολην γρησιμεύουσαν ὡς ἀπ' ἀρχὴν καὶ ἀφετηρίαν πρὸς διακανόνισιν καὶ ὄριστικὴν ἐπίλισιν πλείστων ζητημάτων, ἀπερ μονομερῶς ἀδυνατοῦμεν ἥδη νὰ ἐπιτύχωμεν.

Ἡ ψυχὴ μου ἐν τῇ ᾧρᾳ ταύτῃ, καθ' ἡν γαράσσω τὰς ὀλίγας ταύτας γραμμάτας μεταρσιούται καὶ βαυκαλάται ἐν γρυσοῖς ὀνείροις, ἀλλὰ τοιούτος ἡλεκτρικὸς σπινθήρ, ἐντάσεως ἱκανῆς, πέποιθα ὅτι ἥθελε παραγάγῃ πυρκαϊάν δυναμένην νὰ θεριάνη καὶ τὴν πλέον ψυχρὰν τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας καρδίαν, ὡς καὶ τῶν ἀγίων Συνοδικῶν τῆς Ἑκκλησίας πατέρων, καὶ μεταβάλη ἄρδην τὴν πρὸς τὴν ἔθνικὴν ἥμῶν μουσικὴν ἀδικφοίσιν εἰς διάπυρον καὶ ἔξαλλον ἔρωτα πρὸς τιμῆν καὶ δόξαν ἐκατῶν τε καὶ τοῦ ἔθνους σύμπαντος.

Ἐν Μουρλᾷ (Αιγίου) Ἀπρίλιος 1903.

Δημ. Περιστέρης, ιατρός.

καὶ τῶν πρωτοτυποτάτων τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ μελῳδιῶν. Ἐγενήθη ἐν τῇ μικρασιατικῇ πολύχρη Ὁρτάχοι τῆς Βιθυνίας. Τὰς γυμνασιακάς αὐτοῦ σπουδάς διήνυσεν ἐν τῷ ἐνταῦθα Βασιλείου Γυμνασίῳ, μεθ' ἀς ἐνεγράφη ἐν τῇ Φιλολογικῇ Σχολῇ τοῦ Ἐδρου ήμῶν Πανεπιστημίου, ἀφ' ἣς ἐν τεαρωτάτῃ ἥλικᾳ ἐλαβε πτυχίον φιλολόγου.

Ο κ. Παχτίκος ἐνταῦθα διαμένων ἐφοίτησεν ἐν τῷ παρόντος ὑπὸ Ωδείῳ σκήνων διδάσκαλον τὸν άριμνητον Ἀλέξανδρον Κατακονζήρον καὶ ἄλλους διακεκριμένους Εὐρωπαίους διδασκάλους. Τὴν Ἑκκλησιαστικὴν ἥμῶν μουσικὴν ἐδιδάχθη παδιόθεν παρὰ τοῦ τότε πρωτοφάλκον τῆς ίδιας ιδιαιτέρας αὐτοῦ πατρίδος, ἔκποτε δὲ οὐκ ἐπαύσατο ἀσχολούμενος περὶ αὐτὴν ἔξετάζων ταύτην ἐπὸ φιλολογικὴν καὶ τεχνικὴν ἔποψιν.

Αἱ μουσικαὶ μελέται καὶ ἀσχολίαι τοῦ κ. Παχτίκον περιορίζονται συνήθως περὶ τὴν ἔξετασιν καὶ ἔρευναν τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς μουσικῆς, τῆς μεσαιωνικῆς (βυζαντινῆς) καὶ τῆς νεωτέρας. Περὶ τῶν τριῶν δὲ τούτων μουσικῶν περιόδων δ. κ. Παχτίκος ἐποίησατο μέχρι τοῦδε ἐν τῷ Κ/πόλει ίδια «Ἑλληνικῷ Φιλολογικῷ Συλλόγῳ» πλείστας δύσας διαλέξεις καὶ ἀναγνώσματα μετὰ ἀναλόγων χρονῶν ἐρμηνεῶν ἐπὸ πολυμελοῦς ἐξ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν χοροῦ. Πολλὰς αὐτοῦ διαλέξεις καὶ ἰδιαιτέρας μουσικὰς πραγματίες ἐδημοσίευσαν μετὰ λίαν κολακευτικῶν κρίσεων αἱ πλεῖσται τῶν ἐφημερίδων καὶ τῶν περιοδικῶν Ἀθηνῶν καὶ Κ/πόλεως ίδια δὲ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἔνθα ἀπὸ δικτετίας περίπου ἐργάζεται δ. κ. Παχτίκος.

Αἱ περὶ τῆς βυζαντιακῆς δὲ μουσικῆς μελέται τοῦ κ. Παχτίκον περιορίζονται εἰς πραγματείας ιστορικὰς καὶ τεχνικὰς ὡν τινες ἐδημοσιεύθησαν ἐν τῇ «Ἑκκλησιαστικῇ Ἀληθείᾳ», τῷ ἐπισήμῳ δργάνῳ τῶν Πατριαρχείων, ἐν περιοδικοῖς καὶ ἐφημερίσιοι καὶ ἐν τῷ μουσικῷ τεύχῃ τοῦ ἐν Φαναρίῳ «Ἑκκλησιαστικοῦ Μουσικοῦ Συλλόγου». Ο κ. Παχτίκος προσβεύει δημιουργίας ἡ βυζαντιακὴ μουσικὴ παρήγκη ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τῆς ἀρχαίας «Ἑλληνικῆς μουσικῆς καὶ δημιουργίας δημιουργίας τῆς Βυζαντινῆς καὶ τῆς Αρχαίας, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ παγκάλου αὐτῆς σώματος ἐπεκάθησαν πολλαὶ ξενικαὶ κηλίδες, αἱ δοποῖαι εὐκόλως δύνανται νὰ καθαρισθῶσιν.

Ἐργα ἐκ τῆς κλασικῆς φιλολογίας ἔχει μελοποιήσει δ. κ. Παχτίκος τὰ ἔξης:

«Ωδάς τινας Πινδαρικάς», τὰ χορικά τοῦ Οἰδίποδος Τυράννου, τῆς Ἀριγόνης, τῆς Ἕλεπτρας, τοῦ Φιλοκήτου τοῦ Σοφοκλέους, τὴν «Ιφιγένειαν ἐν Ταύροις» τοῦ Εὐρυπίδου, ἦτις καὶ ἐβραβεύθη πέρονσιν ὑπὸ τῆς ἐν Αθήναις «Ἐταιρείας τῶν ἀρχαίων δραμάτων» καὶ τὴν «Μήδειαν» ἦτις μόλις πρὸ διλίγων μηνῶν ἐξετελέσθη ἐν Κ/πόλει δημοσίᾳ ἐν μεγάλῃ μουσικοφιλολογικῇ ἐσπερίδι καὶ περὶ ἣς εὐφημότατα ἔγραψεν δχι μόνον δ τύπος τῆς Βασιλευόντος ἀλλὰ καὶ μέρος τοῦ εὐρωπαϊκοῦ. Ἐπίδης τούτων δ. κ. Παχτίκος ἔχει μελοποιήσει τὰ περιλάλητα χορικά τῶν «Νεφελῶν» τοῦ Αριστοφάνους, τὰ δοποῖα ἐξετελέσθησαν ἐπίσης ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐν σχετικῇ διαλέξει ὑπὸ περιηγονταμελοῖς περίπου μικτοῦ χοροῦ.

Ο κ. Παχτίκος εἶναι δ. πρώτος Ἑλλην μελοποιὸς δ μουσικογήσας καὶ ἐκδόντης τὸ πρώτον δύο χορικά ἄσματα ἐκ τοῦ Φιλοκήτου τοῦ Σοφοκλέους, τὰ δοποῖα ἐγάλησαν ἐν Αθήναις παρὰ φοιτητῶν τοῦ ἡμετέρου Πανεπιστημίου κατὰ τὴν πρώτην ἐπέτειον ἐορτὴν τοῦ ἐνταῦθα «Μικρασιατικοῦ Συλλόγου Ανατολῆς». Ἐν ίδιῳ τεύχῃ ἔξεδωκεν ἐν Κωνσταντινουπόλει δλας τὰ μέχρι τοῦ δε σωζομέρας ἀρ-

χαίας Έλληνικάς μελωδίας μετά τον περιπλαγή του εἰς Απόλλωνα ύμνουν, διό δημοσιεύει σε και διά της παρασημαντικής της Ἑπεκλησαστικής ήμῶν μουσικής εἰς ίδιον τεῦχος. Εκτὸς δὲ τούτων ἔχει μεταγράψει εἰς τὴν πεντάραμμον ενδυσταῖνην παρασημαντικήν περὶ τὰς 250 μελωδίας ἐκ τῆς Ἑπεκλησαστικής ήμῶν μουσικής, δύν τις ἔχει περιβάλλει καὶ δι' ίδιας ἀρμονικής πολυφωνίας, τηρούμενης πάντοτε τῆς ἀρχικῆς μελωδίας ἀμεταβλήτου. Τὴν μετάφρασιν ταύτην σκοπεῖ νὰ ἐκδώσῃ δ. κ. Παχύκος καὶ διὰ τοῦ πάπιον δύντον μέχρι σήμερον διέσωσαν καὶ ἐκαλλιέργησαν ζηλωτῶς οἱ Ἐθνάρχαις της Ἑπεκλησαστικῆς ήμῶν μελωδίας πρός εὐρύτεραν ἐπὶ τούτων μελέτην.

Ο. κ. Παχύκος ἔχει ἐγκύψει εἰδικώτερον εἰς τὴν σπουδὴν τῶν δημωδῶν ήμῶν μελωδῶν. Περὶ τούτων ἔχει ίκανά ἀρμόδιον καὶ ἔχει συλλέξει ἄντο τῶν 150 δημωδῶν μελωδῶν ἐπὶ τούτων περιστείλωσι τὸ κακόν καὶ νὰ ὑρανώσω πάντα πέλεκυν οὐνός τὰ πλήγματα μετατέλευτον εἰς ἔρεπτα τὸ ἔπαιγλον οἰκοδόμημα τῆς Ἐθνικῆς ήμῶν μουσικῆς. Εἰς τούτους ἐντάσσεται νὰ σκεφθῶμεν τὸ μέρος τῆς ἀγενομένης ἐθνικῆς ὄντος καταστροφῆς καὶ ἀρμέντες τὰς μικροφοριαὶς καὶ φιλοδοξίας αὐτῶν κατὰ μέρος νὰ καταροθῶσι πλέον διὰ λαμπάνει ὅπως ἀποβάλλεται εἰς τούτους νὰ συμπήξωσι Μουσικήν. Αδελφότητα ἔχουσαν εὐρύτατον πλήρη λεγομένουν τὸ πρόγραμμα ἐρεγείας καὶ δράσεων σκοπούντος ὅπου τὴν καλλιέργειαν καὶ ἀνέψαντα τῆς ἐθνικῆς ήμῶν μουσικῆς, ἀλλὰ τὸ καὶ σπουδαύτερον τὴν ἐμπέδωσιν ταύτης ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ, διατί τὸν δρᾶσιν αὐτῶν δὲν ἐπεκτείνωσι καὶ ἀποτελεσματικώτερον τούτων δύνανται ν' ἀποτύπωσιν, εἰμὶ ἐν τοῖς λεγομένοις ἐκπαιδευτικοῖς καταστήμασιν, ἐν οἷς πᾶς τις λαμπάνει ὅπως δύντοτε νέαν δρισμένην ἐγκύκλιον παίδευσιν.

Τὰ πορ' ἡμέραν δὲ λειτουργοῦντα πολυάριθμοις μουσικοῖς σωματεῖα, τὰ προορισμὸν ἔχοντα διῆν τὴν ἀνάπτυξιν καὶ διάδοσιν τῆς μουσικῆς ἡμῶν μουσικῆς, ἀλλὰ τὸ καὶ σπουδαύτερον τὴν ἐμπέδωσιν ταύτης ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ, διατί τὸν δρᾶσιν αὐτῶν δὲν ἐπεκτείνωσι καὶ ἀποτελεσματικώτερον τούτων δύνανται ν' ἀποτύπωσιν τοῦ προγραμμού τούτου θησαυροῦ τοῦ. Βύργχνερ. Τὰς παρατηρήσεις ταύτης ἔνθηκε καὶ ἡ «Φόρμιγξ» ἡ δημοσιότητας ὃς ἐθνυντάτιοι οἱ ἀναγνῶσται αὐτῆς, ἐν τῷ α' φύλλῳ τοῦ Β' ἔτους.

Ο. κ. Παχύκος ἔγχειται ἐν ἐπὶ τῶν πρώτων μελῶν τοῦ ἐντόπιου περιοδικοῦ τοῦ «Διεθνοῦ Μουσικοῦ Συλλόγου» ἐδημοσίευσε μετά πολακευτικῶν τατάτων παρατηρήσεων μελωδίας ταῦς τοῦ κ. Παχύκου ἐπεξεργασθείσας ὑπὸ τοῦ διαπρεποῦς μουσικοῦ λόγου τοῦ. Βύργχνερ. Τὰς παρατηρήσεις ταύτης ἔνθηκε καὶ ἡ «Φόρμιγξ» ἡ δημοσιότητας ὃς ἐθνυντάτιοι οἱ ἀναγνῶσται αὐτῆς, ἐν τῷ α' φύλλῳ τοῦ Β' ἔτους.

Ο. κ. Παχύκος ἔγχειται ἐν ἐπὶ τῶν πρώτων μελῶν τοῦ ἐντόπιου περιοδικοῦ τοῦ «Διεθνοῦ Μουσικοῦ Συλλόγου» τὸν δημοσιότητας ὃς ὁ πλέον μελωδόμημα, ἀς ὡς πλέον ἡ βέβαιοι οὗτοι διὰ πολὺ ταχέως ὑπὸ τοῦ διαπρεποῦς μουσικοῦ λόγου τοῦ περιοδικού τοῦ πολλούς μουσικούς καρπόν καὶ τὸν ἐπιδιωκόμενον τοῦ ἀληθινοῦ μουσικοῦ αἰσθήματος ἀντίληψιν. Προσκαλούμενα εἰς μελοδράματα, εἰς συναυλίας καὶ εἰς πολυύργανα, καὶ διάδοσιν τῆς μουσικῆς ἡμῶν μουσικῆς, ἀλλὰ τὸ καὶ σπουδαύτερον τὴν ἐμπέδωσιν ταύτης ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ, διατί τὸν δρᾶσιν αὐτῶν δὲν ἐπεκτείνωσι καὶ ἀποτελεσματικώτερον τούτων δύνανται ν' ἀποτύπωσιν τοῦ προγραμμού τούτου θησαυροῦ τοῦ.

Ο. κ. Παχύκος ἔγχειται ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ περιοδικοῦ τοῦ «Διεθνοῦ Μουσικοῦ Συλλόγου» τὸν δημοσιότητας ὃς ἐθνυντάτιοι οἱ ἀναγνῶσται αὐτῆς, ἐν τῷ α' φύλλῳ τοῦ Β' ἔτους.

Ο. κ. Παχύκος ἔγχειται ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ περιοδικοῦ τοῦ «Διεθνοῦ Μουσικοῦ Συλλόγου» τὸν δημοσιότητας ὃς ἐθνυντάτιοι οἱ ἀναγνῶσται αὐτῆς, ἐν τῷ α' φύλλῳ τοῦ Β' ἔτους.

Ο. κ. Παχύκος ἔγχειται ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ περιοδικοῦ τοῦ «Διεθνοῦ Μουσικοῦ Συλλόγου» τὸν δημοσιότητας ὃς ἐθνυντάτιοι οἱ ἀναγνῶσται αὐτῆς, ἐν τῷ α' φύλλῳ τοῦ Β' ἔτους.

Ο. κ. Παχύκος ἔγχειται ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ περιοδικοῦ τοῦ «Διεθνοῦ Μουσικοῦ Συλλόγου» τὸν δημοσιότητας ὃς ἐθνυντάτιοι οἱ ἀναγνῶσται αὐτῆς, ἐν τῷ α' φύλλῳ τοῦ Β' ἔτους.

Ο. κ. Παχύκος ἔγχειται ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ περιοδικοῦ τοῦ «Διεθνοῦ Μουσικοῦ Συλλόγου» τὸν δημοσιότητας ὃς ἐθνυντάτιοι οἱ ἀναγνῶσται αὐτῆς, ἐν τῷ α' φύλλῳ τοῦ Β' ἔτους.

— Καὶ τί; Καὶ φαστάν θὰ κάμωμεν τὸν Σύλλογόν μας; Ήτοῦ ἡ βαρύθυμος φράσις ἐνδέ της Ἑπεκλησαστικῆς ἡμῶν μουσικῆς εἰς τὴν πεντάραμμον ενδυσταῖνην παρασημαντικήν περὶ τῶν 250 μελωδίας ἐκ τῆς Ἑπεκλησαστικῆς ἡμῶν μουσικῆς, δύν τις ἔχει περιβάλλει καὶ δι' ίδιας ἀρμονικῆς πολυφωνίας, τηρούμενης πάντοτε τῆς ἀρχικῆς μελωδίας ἀμεταβλήτου. Τὴν μετάφρασιν ταύτην σκοπεῖ νὰ ἐκδώσῃ δ. κ. Παχύκος καὶ διὰ τοῦ πάπιον δέντρον μέχρι σήμερον διέσωσαν καὶ ἐκαλλιέργησαν ζηλωτῶς οἱ Ἐθνάρχαις της Ἑπεκλησαστικῆς ήμῶν μελωδίας πρός εὐρύτεραν ἐπὶ τούτων μελέτην.

Ο. κ. Παχύκος ἔγχειται ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ περιοδικοῦ τοῦ «Διεθνοῦ Μουσικοῦ Συλλόγου» τὸν δημοσιότητας ὃς ἐθνυντάτιοι οἱ ἀναγνῶσται αὐτῆς, ἐν τῷ α' φύλλῳ τοῦ Β' ἔτους.

Ο. κ. Παχύκος ἔγχειται ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ περιοδικοῦ τοῦ «Διεθνοῦ Μουσικοῦ Συλλόγου» τὸν δημοσιότητας ὃς ἐθνυντάτιοι οἱ ἀναγνῶσται αὐτῆς, ἐν τῷ α' φύλλῳ τοῦ Β' ἔτους.

Ο. κ. Παχύκος ἔγχειται ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ περιοδικοῦ τοῦ «Διεθνοῦ Μουσικοῦ Συλλόγου» τὸν δημοσιότητας ὃς ἐθνυντάτιοι οἱ ἀναγνῶσται αὐτῆς, ἐν τῷ α' φύλλῳ τοῦ Β' ἔτους.

Ο. κ. Παχύκος ἔγχειται ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ περιοδικοῦ τοῦ «Διεθνοῦ Μουσικοῦ Συλλόγου» τὸν δημοσιότητας ὃς ἐθνυντάτιοι οἱ ἀναγνῶσται αὐτῆς, ἐν τῷ α' φύλλῳ τοῦ Β' ἔτους.

Ο. κ. Παχύκος ἔγχειται ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ περιοδικοῦ τοῦ «Διεθνοῦ Μουσικοῦ Συλλόγου» τὸν δημοσιότητας ὃς ἐθνυντάτιοι οἱ ἀναγνῶσται αὐτῆς, ἐν τῷ α' φύλλῳ τοῦ Β' ἔτους.

Ο. κ. Παχύκος ἔγχειται ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ περιοδικοῦ τοῦ «Διεθνοῦ Μουσικοῦ Συλλόγου» τὸν δημοσιότητας ὃς ἐθνυντάτιοι οἱ ἀναγνῶσται αὐτῆς, ἐν τῷ α' φύλλῳ τοῦ Β' ἔτους.

Ο. κ. Παχύκος ἔγχειται ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ περιοδικοῦ τοῦ «Διεθνοῦ Μουσικοῦ Συλλόγου» τὸν δημοσιότητας ὃς ἐθνυντάτιοι οἱ ἀναγνῶσται αὐτῆς, ἐν τῷ α' φύλλῳ τοῦ Β' ἔτους.

Ο. κ. Παχύκος ἔγχειται ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ περιοδικοῦ τοῦ «Διεθνοῦ Μουσικοῦ Συλλόγου» τὸν δημοσιότητας ὃς ἐθνυντάτιοι οἱ ἀναγνῶσται αὐτῆς, ἐν τῷ α' φύλλῳ τοῦ Β' ἔτους.

Ο. κ. Παχύκος ἔγχειται ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ περιοδικοῦ τοῦ «Διεθνοῦ Μουσικοῦ Συλλόγου» τὸν δημοσιότητας ὃς ἐθνυντάτιοι οἱ ἀναγνῶσται αὐτῆς, ἐν τῷ α' φύλλῳ τοῦ Β' ἔτους.

Ο. κ. Παχύκος ἔγχειται ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ περιοδικοῦ τοῦ «Διεθνοῦ Μουσικοῦ Συλλόγου» τὸν δημοσιότητας ὃς ἐθνυντάτιοι οἱ ἀναγνῶσται αὐτῆς, ἐν τῷ α' φύλλῳ τοῦ Β' ἔτους.

Ο. κ. Παχύκος ἔγχειται ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ περιοδικοῦ τοῦ «Διεθνοῦ Μουσικοῦ Συλλόγου» τὸν δημοσιότητας ὃς ἐθνυντάτιοι οἱ ἀναγνῶσται αὐτῆς, ἐν τῷ α' φύλλῳ τοῦ Β' ἔτους.

Ο. κ. Παχύκος ἔγχειται ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ περιοδικοῦ τοῦ «Διεθνοῦ Μουσικοῦ Συλλόγου» τὸν δημοσιότητας ὃς ἐθνυντάτιοι οἱ ἀναγνῶσται αὐτῆς, ἐν τῷ α' φύλλῳ τοῦ Β' ἔτους.

Ο. κ. Παχύκος ἔγχειται ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ περιοδικοῦ τοῦ «Διεθνοῦ Μουσικοῦ Συλλόγου» τὸν δημοσιότητας ὃς ἐθνυντάτιοι οἱ ἀναγνῶσται αὐτῆς, ἐν τῷ α' φύλλῳ τοῦ Β' ἔτους.

Ο. κ. Παχύκος ἔγχειται ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ περιοδικοῦ τοῦ «Διεθνοῦ Μουσικοῦ Συλλόγου» τὸν δημοσιότητας ὃς ἐθνυντάτιοι οἱ ἀναγνῶσται αὐτῆς, ἐν τῷ α' φύλλῳ τοῦ Β' ἔτους.

Ο. κ. Παχύκος ἔγχειται ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ περιοδικοῦ τοῦ «Διεθνοῦ Μουσικοῦ Συλλόγου» τὸν δημοσιότητας ὃς ἐθνυντάτιοι οἱ ἀναγνῶσται αὐτῆς, ἐν τῷ α' φύλλῳ τοῦ Β' ἔτους.

Ο. κ. Παχύκος ἔγχειται ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ περιοδικοῦ τοῦ «Διεθνοῦ Μουσικοῦ Συλλόγου» τὸν δημοσιότητας ὃς ἐθνυντάτιοι οἱ ἀναγνῶσται αὐτῆς, ἐν τῷ α' φύλλῳ τοῦ Β' ἔτους.

Ο. κ. Παχύκος ἔγχειται ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ περιοδικοῦ τοῦ «Διεθνοῦ Μουσικοῦ Συλλόγου» τὸν δημοσιότητας ὃς ἐθνυντάτιοι οἱ ἀναγνῶσ

ἔντεχνον, ἀλλὰ πάνυ ἄπτεχνον καὶ ἔχω τῆς ἀληθείας· διὸ τοῦτο γοῦν οὐκέ τέχει ὁ βρεύς οὐκέ τό πλάγιος τοῦ πρώτου φθοράν, ἐπειδὴ πληρεῖ τὸ τούτου ὑστέρημα καὶ φθορὰ αὔτη. Εἰ δὲ καὶ εὑρίσκονται ἐν τισι παλαιοῖς βιβλίοις καὶ τούτων τῶν ἥχων φθοράί, ἀλλ' οὐκ ἐγρήσαντο ταύταις οἱ μεγάλοι διδάσκαλοι οἱ πρὸς ἡμῶν ἀλλ' οὐδὲ ἡμεῖς χρησόμεθα ταύταις· καθὼς εὑρίσκεται καὶ τοὺς πλαγίους τετάρτου φθορὰ εἰς γραψίματα ἀμαθῶν καὶ οὐκέ τέχει καὶ αὔτη χρῆσιν, ἐπειδὴ τοῦ νανὸς φθορά, λέγεται φθορὰ πλαγίου τετάρτου.

Περὶ τῆς τοῦ Δευτέρου ἥχου φθορᾶς

Εις δὲ δευτέρους ἡχου φθοράν θῆσι, νόει δι τούς λύσις
ἐστὶ τοῦ μέλους τῆς νεναγώ φθορᾶς ἢ δεσμὸς πρὸ^τ
διάγου ἢ καὶ εἰς πλάτος καὶ εἰ μὲν λύσις ἐστὶ τῆς
τοῦ νεναγώ, μηκόσθιτι δι τούς εἰς ἐν κράτημα τοῦ Κο-
ρωνή εἰς τοὺς δευτέρους, οὐδὲ ἀρχὴ τὸ τὸ γίνεται
ἀπὸ μέλους ὁ τοῖτος νεναγώ, ἐλκόμενος παρὰ τῆς
φθορᾶς εἰτα θέλοντος τοῦ ποιητοῦ λῦσαι αὐτόν, τί-
θησιν ἔμπροσθεν δευτέρου ἡχου φθοράν καὶ πάλιν
ἀνέρχεται τὸ μέλος τοῦ δευτέρου ἡχου εἰς τὴν ίδεαν
αὐτοῦ. Ὁμοίως καὶ ὁ Λαμπαδάριος Ἰωάννης εἰς
τὸν δεύτερον τὸ ἔκυτον κράτημα τὸ μέρα εἰς δὲ
τὸν καλοφωνικὸν στίχον τὸ οὐδὲ γάρ ἔστι πνεῦμα,
ποιεῖ ὁ χαριτώνυμος Μαΐστωρ οὔτως τίθησιν ἐκεῖ
δευτέρου ἡχου φθοράν περὶ τὰ μέσα εἰς τό: ἔργα
χειρῶν ἀνθρώπων καὶ πρῶτον μὲν λύει τὴν νεναγώ
φθοράν, εἰτα δεσμοῖς καὶ μετὰ ταῦτα καὶ πλατύνε-
ται ἐντέχυως ὑπὸδεικνύουσα τὴν ἐνέργειαν αὐτῆς.
Εἰ δὲ διὰ δεσμὸν τέθειται ἡ φθορὰ αὐτῇ, γίνεται οὐ-
τῶς. Ο πρῶτος ἡχος πολλάκις τετραφωνῶν γίνεται
δεύτερος ἀπὸ μέλους, ποιεῖ δὲ τοῦτο ἡ τῆς δευτέρου
ἡχου φθορᾶς δύναμις. Ει γάρ μὴ ἐτίθετο φθορὰ εἰς
τὸν πρῶτον, κατήρχετο εἰς τὸν μέσον οὐτοῦ τὸν βχ-
ρύν, ἀλλὰ διὰ τοῦτο τίθεται ἡ φθορὰ ἢ ὁ ἡχος καὶ
ἀντὶ τοῦ βαρέως δεσμεῖ τὸ μέλος καὶ μέσος γίνεται
τοῦ δευτέρου οὔτως: (γένενες). Ο δὲ θαυματώτα-
τος Λαμπαδάριος Ἰωάννης, εἰς τὴν ἀκάθιστον αὐ-
τοῦ, ποιεῖ τὸν τέταρτον ἡχον δεύτερον εἰς τό: ἔχονσα
θεοδόχον. Παρακατιών δὲ εἰς τό: ἡ Παρθένος τὴν
μήτραν, τίθησιν ἐκεῖ εἰς τὸν τετραφωνοῦντα τέταρ-
τον τὴν φθορὰν τοῦ δευτέρου καὶ γίνεται εὐκόλως
ἡχον δευτέρου μέλος. Ὁμοίως καὶ εἰς τό: Νέαν
ἔδειξε κτίσιν, εἰς τό: ἐμφανίσας δι κτίσης, ποιεῖ ὁ
αὐτὸς πάλιν. Η κατάληξις γοῦν ταῦτης τῆς φθο-
ρᾶς καὶ ἡ ἀνάπτυξις ἐστιν ὁ μέσος τοῦ δευτέρου,
ὁ πλάγιος τοῦ τετάρτου πλὴν οὐ κατέρχεται ἀπλῶς
εἰς τὸν πλάγιον τετάρτου ἀλλὰ δεσμεῖται παρὰ τῆς
φθορᾶς καὶ λέγεται "Ἐσω δεύτερος" εἰ γάρ μὴ ἐδε-
σμεῖτο ὁ πλάγιος τοῦ τετάρτου, τις ἦν χρεία ἵνα
τεθῇ φθορὰ δευτέρου; ἀλλὰ διὰ τοῦτο τίθεται ἡ
φθορά, δεσμοῦσα τὸ μέλος ἐλκόμενον.

Περὶ τῆς τοῦ Τοίτου ἡχου φθορᾶς

Εἰ δὲ τρίτου ἥχου θῆγαντι βούλει φθοράν, γίνωσκε
ὅτι οὐ τίθεται εἰς τὸν ἥχον αὐτὸν, φαιλόμενον ἀπλῶς
χωρὶς ἔλλης φθορᾶς, ἢ τοῦ τρίτου φθορά, ἐπειδὴ γάρ
τρίτος ἐστὶ καὶ οὐκ ἀναγκάζει τὸ τούτου μέλος ἔλλη
φθορά.

Χρείαν ἡ φθοράς τοῦ τρίτου ἥγου οὐκ ἔχει· πλὴν
ὅτε γένηται τριωνίας ἀπὸ τοῦ τρίτου, τίθεται ἡ τοῦ
τρίτου φθορά, ἥτις λέγεται καὶ φθορὰ πλαγίου τε-
τάρτου καὶ ὄνομαζομένη νανά· τίθεται δὲ καὶ ἐκεῖ
ὅπου ζητεῖ τὸ μέλος καὶ ἀναρράζει ὅπως λύσει ἀλ-
λην φθοράν. Ἡ φθορὰ γοῦν αὕτη οὐκ ἀλλαχοῦ κα-
ταλήγει, εἰμὶν εἰς τὸν πλάγιον τετάρτου καθὼς προε-
πομεν ὅτι ἐστὶ καὶ λέγεται φθορὰ πλαγίου τετάρτου
καὶ ὡς καθὼς μαρτυρεῖ τοῦτο καὶ ὁ θαυμάσιος τῷ
ὄντι μαίστωρ ὁ Κουκουζέλης εἰς τό· οἷμοι γλυκύ-
τατες Ἰησοῦ ἐν τῷ· μεγαλύνω τὰ πάθη σου· τίθησι
γάρ ἐκεὶ τὴν τοῦ νανά φθοράν, εἰς τὸν ἀπὸ παραλ-
λαγῶν τέταρτον, καὶ γίνεται τρίτος· καὶ πρῶτον
μὲν λύει τὴν τοῦ νενονώ φθοράν, δεύτερον δὲ ὅτι καὶ
κατέρχεται ἀνεμποδίστως εἰς τὸν πλάγιον τετάρτου.
Εἰς δὲ τὰ φθορικὰ κρατήματα, πολλάκις ἡ φθορὰ
αὕτη καταλήγει καὶ εἰς ἥγον πλαγίου τοῦ πρώτου·
οὐ ποιεῖ δὲ τοῦτο ὁ ποιητὴς καὶ τίθησι τὴν φθορὰν
ἴνα κατέληη ἀπαραιτήτως εἰς τὸν πλάγιον τοῦ πρώ-
του, ἀλλ' ἴνα λύσῃ προτιθεμένην φθοράν· καὶ μετὰ
ταῦτα εὑρίσκεται ὅτι κατέρχεται καὶ εἰς τὸν πλά-

γιον τοῦ πρώτου τυχοῦσσα. Εἰ μὲν οὖν γένηται τρί-
του ἥχου ἴδεα ἐκεῖ ὅπου ἂν τεθῇ ἡ φθορὰ αὔτη, γι-
νωσκε ὅτι πρώτον τίθεται διὰ λύσιν τῆς τοῦ νε-
νανῶ φθορᾶς καὶ δεύτερον ἵνα δεσμεύσῃ καὶ κατα-
λήξῃ καὶ εἰς τὸν πλάγιον τετάρτου καθὼς προει-
ρόντας· εἰ δὲ τεθῇ διὰ λύσιν τῆς τοῦ νενανῶ καὶ
μόνου καὶ οὐ καταλήξῃ εἰς ἥχον πλάγιον τετάρτου,
νόει ἡ μέλος τοῦ πλαγίου δετέρου ἔνι κατ' ἀρχάς,
ἢ νενανῶ καὶ διὰ τοῦτο πρὸ ὄλιγου ποιεῖ μερικὴν
ἐναλλαγὴν καὶ πάλιν ψάλλεται τὸ τοῦ νενανῶ μέ-
λος, ἡ τοῦ πλαγίου δευτέρου εἰς τὴν ἴδεαν αὐτοῦ·
εἰ δὲ ἄλλου ἥχου ἐστὶ μέλος ἡτοι πρώτου ἡ δευτέρου
ἢ πλαγίου πρώτου ἡ βαρέος καὶ δεσμεῖται παρὰ τῆς
τοῦ νενανῶ φθορᾶς, εἴτα ἀναγκάζει πάλιν τὸ μέλος
καὶ ζητεῖ ἵνα ἀνέλθῃ εἰς τὴν ἴδεαν αὐτοῦ, τότε ἔστι
χρεία ἵνα ἡτοι φθορὰν πρὸς λύσιν τοῦ νενανῶ καὶ
εἰ μὲν πρώτου φθορᾶς ἔστιν ἵνα κατέληθης βαρὺν καὶ
μετὰ ταῦτα εὑρῆς τὸν ζητούμενον ἥχον· εἰ δὲ δευ-
τέρου ἵνα κατέληθης τὸν μέσον αὐτοῦ δεδεμένον καὶ
μετὰ ταῦτα ἵνα λύσης αὐτὸν μετὰ τῆς τοῦ νενανῶ
φθορᾶς ἡ τοῦ τετάρτου καὶ διορθώσης τοῦ πρώτου
μέλους τὴν ἴδεαν καὶ εὐρήσεις ὁ βούλει· εἰ δὲ τρίτου
μόνον ἵνα κατέληθης καὶ τὸν πλάγιον τετάρτου ἀνεμ
ποδίστως καὶ ποιήσης καὶ τὸν ἥχον καὶ μετὰ ταῦτα
ώς βούλει εἰς τὰ ἔμπροσθεν ποιήσεις. Γνωστόν σοι
δ' ἔστω καὶ τοῦτο· ὅτι ἡ φθορὰ αὕτη οὐκ ἔχει κα-
θὼς ἔστιν ἡ τοῦ πρώτου ἡ τοῦ δευτέρου ἡ τοῦ τρί-
του ἡ τοῦ τετάρτου ἡ τοῦ πλαγίου δευτέρου, διότι
αἱ τούτων τῶν ἥχων φθοραὶ δεσμοῦσι καὶ λύσουσι
τάχιον καὶ ποιοῦσιν ἐναλλαγὴν μερικὴν ἀπὸ ἥχον
εἰς ἄλλον καὶ ἔχουσι τοῦτο καὶ μόνον. Αὕτη δὲ ἡ
τοῦ νενανῶ φθορά, ἡτις ἔστιν ἀπὸ παραλλαγῶν ἥχος
τρίτος, οὐχ οὔτως, ἀλλὰ σχεδὸν εἰπεῖν ἔστιν ὡς ἥχος
κύριος· διότι καὶ στιχηρὸς ἴδιόμελος πολλὰ ἔχει καὶ
είρμους καὶ καλοφωνικά στιχηρά, ως οἱ κύριοι ἥχοι,
ἀλλὰ καὶ ἀλληλουάρια εἰς τὸν πολυελέον καὶ εἰς
τὸν ἀμωμὸν τῶν λαϊκῶν· καὶ εἰκότως ἂν καλέ-
σετε ταῦτην ἥχον καὶ οὐ φθοράν, καθὼς ἔχει καὶ ἡ
τοῦ νενανῶ γλυκυτάτη καὶ λεπτοτάτη φθορά. Καὶ
ταῦτα μὲν οὕτω.

(“Επειταγή τὸ τέλος)

Τὴν συνέχειαν περὶ ὁρθογραφίας τῆς μουσικῆς εἰς τὸ ἐπόμενον φύλλον.

Т П О М Н И М А

Περὶ τῆς εἰδαγωγῆς τῆς μουδικῆς ἐν τοῖς κατω-
τέροις ἑκπαιδευτηρίοις τῆς Κρήτης ἐπιδοθὲν
διὰ τοῦ Σεβαδιωτάτου Μητροπολίτου
Ἡρακλείου πρὸς τὴν Κρητικὴν Βου-
λὴν ὑπὸ τοῦ κ. Δημητρίου Π. Μα-
λαγπάνην καθηγητοῦ τῆς μουδι-
κῆς ἐν τῷ Διδακτακαλείῳ
Κρήτης.

Σεβασμιώτατε

Διακαη πόθουν ἔχοντες, ὅπως η Ἐκκλησιαστική ἡμῶν μουσικὴ καὶ ἐνταῦθη τύχη τῆς αὐτῆς ὑποστηρίζεως ἡς καὶ ἀλλαχοῦ τυγχάνει, μεγίστης ἡδη σημασίας παρὰ πάντων αὐτῇ ἀποδιόσμενης πρόσφορον ἡγησάμην ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῶν τῆς Κρητικῆς Συνελεύσεως ἐργασιῶν ὑποθαλεῖν τῇ Ὑμετέρᾳ Σεβασμιότητι σκέψεις τινας ἐν σχέσει πρὸς τὴν καὶ παρὸ διμήνιον πρόσδον καὶ ὑποστηρίξιν τῆς πατρῷας ταύτης κληρονομίας παρακαλῶν θερμῶς Αὔτην, ὅπως δεύτης διικιόθεστη ταύτας τῇ σεβαστῇ Συνελεύσει ἐξ ἡς ἀναντιρρήστας ἡρτηται ἡ ἀκμὴ καὶ πρόσδον αὐτῆς.

Οτε προσεκλήθημεν ὥς Πρωτοψάλτης καὶ δὴ διδάσκαλος τῆς καθ' ἡμᾶς μουσικῆς ἐν Κορήτῃ πάνω προθύμως ἀπέδεξάμενος τὴν πρόσκλησιν, οὐχὶ βεβαίως εἰς ὀλικὰ συμφέροντα ἀπιόντες, οὐδὲ νομίσαντες, ὅτι μείζονα ὀλικὰ κέρδη διὰ τῆς θέσεως ταύτης ἡθέλομεν προσπορίζεσθαι, ἀλλ' ἀπλῶς ἐπιθυμούντες, ὅπιος τὸ ἐφ' διμήνιον εἰς τὴν διάδοσιν καὶ καλλιέργειαν τῆς καθαρότες καὶ γνησίας μουσικῆς συντελέσωμεν, ἔκσοδοις ἕροντες ταύτην τῶν τε ἀτάκτων βοῶν καὶ τῶν ἐκλευμένων τῆς φωνῆς σχηματισμῶν καὶ ἀναρρόστων στροφῶν, ἥπερ ἔκπλαισι ή Ἐκκλησίας ὡς διλόγης ἡδη καὶ ἀνάρμοστα ἐν τοῖς Οἰκαίοις τοῦ Θεοῦ κατέκρινε καὶ ἀπήγραψεν. Μή δυνηθέντες διωρεῖς ἐφ' ὀλόκληρον τριετίαν καθ' ἣν παραμένοντες ἐνταῦθα ἐνεργήσαις ὑπὲρ αὐτῆς ὡς ἐπειθυμούμενοι, ἀτε τῆς διδασκαλίας τῆς μουσικῆς τὰ μάλιστα περιορισθεῖσταις, βαρέως τοῦτο ἐφέρομεν καὶ πολλὰς αἰτήσεις ταῖς ἀργαῖς ἐπεδώκαμεν ὑπὲρ ἐπεκτάσεως αὐτῆς καὶ ἐν ἀλλοις ἐκπαιδευτηρίοις καὶ δὴ καὶ ἐν τοῖς κατωτέροις, καθ' ὅσον ἐν αὐτοῖς προστήκει ταύτην διδάσκεσθαι, ἀτε τῶν μικρῶν παιδῶν μάλλον εὔστροφον καὶ εὐπλαστὸν τὴν σωῆν ἔχοντων, δυναμένην στρέψεσθαι καὶ κανονίζεσθαι κατά τὰ τοῦ διδασκαλοῦ ὑποδείξεις. Είναι δ' ἀναγνωρίσταται ὅτι

μόνον οἱ τοιοῦτοι οἱ ἐκ τῆς μικρᾶς τοῦτ' ἔστιν καὶ τρυφερᾶς ἡλικίας περὶ τὴν μουσικὴν ἔχυμαζόμενοι δύνανται διὰ τῆς περιχειρῶν διδασκαλίας καὶ τῆς περὶ τὸ ἀνώτερα μουσικὰ μαθήματα ἐνασχολήσεως ν' ἀποθῶσιν οὐ μόνον καλοὶ ἔκτελεσται τῆς μουσικῆς. ἀλλὰ καὶ εὐδόκιμοι καὶ ἀποτελεσματικοὶ διδασκαλοὶ αὐτῆς. Ὅταν δὲ τούναντιον αὕτη περιοἰκήτηται ἐν ἀνωτέροις μόνον ἔκπαιδευτηροῖς, ἐν οἷς οὐδὲ πλέον ἔφοροι οἱ ἄλλοι καὶ ἄνδρες πολλάκις φοιτῶσιν ἔχοντες ἀποκρυσταλωθεῖσαν, τὰ μάλιστα δύσκαμπτον καὶ ἀκανόνιστον φωνὴν προφανὲς, ὅτι παρὰ πάντα τὸν ἔνθεμον τοῦ διδασκάλου ζῆλον, παρὰ πάσας τὰς προσπαθείας καὶ τὸ εὐμέθοδον αὐτοῦ τὸ ἀποτελέσματα θὰ ὕστε τὰ μάλιστα πενιχρὰ καὶ ἀνάξια λόγου, ἃτε τῶν τοιούτων οὐ μόνον ὅλως ἀνικάνων ὅντων πρὸς μετάδοσιν τῶν μεμαθημένων καὶ ἄλλοις καὶ ἐπομένων καὶ πρὸς εὑρυγενίν τοῦ κύκλου τῶν τῆς Ἑκκλησιαστικῆς ἥμαν μουσικῆς εἰδημόνων καὶ ἔκτελεστῶν, ἀλλὰ καὶ περὶ αὐτὴν τὴν ἔκτελεσιν χωλαινόντων καὶ μὴ δυναμένων ἀργόντας καὶ ἀμέμπτων ψάλλειν καὶ τὸ εὐχερέστερον τῶν μουσικῶν μαθημάτων. Ἐπειδὴ δὲ κατὰ ταῦτα μᾶλλον, βλάβης ἡ ὠφελείας αἴτιοι γιγνόμενα καθ' ὅσον ἡ ἥμιμαθεια πάντοτε ἐπιβλαβής τυγχάνει καὶ κάλλιον οὐδεὶς νὰ ὑπάρχῃ ὁ γνωρίζων ἡ πολλοὶ οἱ κακουργοῦντες αὐτήν, διὰ ταῦτα θεραμῶς θὰ παραχαλέσω Ὑμᾶς, Σεβασμιώτατε τῆς Κορήτης ποιμενάρχα, ὅπως κατὰ τὸ δυνατὸν ὑποστηρίξητε τὴν καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ἔκπαιδευτηροῖς τῆς τε μέσης καὶ κατωτέρας ἔκπαιδευσεως εἰσαγωγὴν αὐτῆς, συντελοῦντες οὖτα οὐ μόνον εἰς τὴν ὑποστήριξιν πολυτιμού καὶ ἀξιοσεβάστου κειμηλίου, ἀλλὰ καὶ τῆς ἐν τοῖς ἱεροῖς Ναοῖς ἐπικρατήσεως τοῦ ἀγνοῦ καὶ χριστινικοῦ χαρακτῆρος τῆς Ἑκκλησιαστικῆς ἥμαν μουσικῆς κεκαθαρμένης παντὸς ὄθνειον καὶ ξένων καὶ ἵκανης οὕτης διεγείραι τε τῶν θρησκευτικὸν τὸ πιστῶν συναίσθημα καὶ τὴν ἑαυτῶν διάγοιαν ποὺς τὸν Θεόν ἔξυψωστε. Ταῦτα δὲ λέγοντες ἔννοούμενον οὐ μόνον τὴν ἐν τοῖς πόλεσι Ἡράκλειον ἔκπαιδευτηροῖς εἰσαγωγὴν τῆς Ἑκκλησιαστικῆς ἥμαν μουσικῆς, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς τῶν ἄλλων πόλεσιν, διοριζομένων ὅμως ὡς διδασκάλων ἀνθρώπων εἰδημόνων καὶ κατόχων αὐτῆς, δυναμένων κατὰ πάντα ἀνταποκριθῆναι ταῖς περιστάσεσι καὶ ἐπιληρῶσαι ἐπακριθῶς τὴν αὐτοῖς ἀνατεθεῖσαν ὑψηλὴν ἐντολὴν τῆς τε Ἑκκλησίας καὶ τῆς Πολιτείας. Ἐν ἡ δὲ περιπτώσει ὑπάρχει σήμερον σπάνια τοιούτων ἀνάγκη, ὅπως περιοιστεῇ ἡ διδασκαλία ἐν αἷς μόνον πόλεσιν ὑπάρχουσιν οἱ τὸ ἀπαιτούμενα προσόντα ἔχοντες, ἵνα μὴ διὰ τῆς ἡμίμαθείας γείροντες τῆς ὑπαρχούσης καταστάσεως τῆς Ἑκκλησιαστικῆς μουσικῆς παραίτοι γεννῷμενα. Εὔσεβάστως ὑποβάλλοντες τὰς ταπεινάς ἥμαν ταύτας σκέψεις τῇ ὑμετέρᾳ προσκυνητῇ μοι Σεβασμιώτητι καὶ ἐνθέμωμας παραχαλοῦντες, ὅπως ἡ δέουσα κατεβληθῇ ἐνέργεια καὶ φροντίς.

Διατελῶ
Εὐπειθέστατος

Δημήτριος Π. Μπαλαμπάνης.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΥ

— Ὁ ἐν Βαρνευοὶθ τῆς Ἀγγλίας διαμένων ὁ
Οὐδόξος ίερεὺς, πλὴν ἄγγλος τὴν ἔθνικότητα κ. Σ. Χα-
φερλού θέλει ἐκδώσῃ λίαν προσεγώς πόνημα ἀφορῶν τὴν
ἐκκλησιαστικὴν ἡμῶν μουσικὴν καὶ ἀποσκοποῦν εἰς τὸ
νὰ καταστήσῃ τοῖς ὑμενεύστιν αὐτοῦ γνωστὴν τὴν σπου-
δαιότητα καὶ τὰς ἀρετὰς τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν μου-
σικῆς.

Τὰ μέλη τῶν γουδικῶν χροῶν τοῦ Μητροπολίτου Ναοῦ περιβάλλονται κατὰ τὰς ὥρας τῶν ἀκόλουθεών γάσον κατὰ τὸ ἐπικυρωτοῦν ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ ἄλλαχού ἔθιμον.

— Τὸ τοιοῦτον καλὸν θὰ ἦτο νὰ ἐφηρμόζετο εἰς ὅλους τοὺς Ναοὺς τῆς πρωτευούσης.
— Ἐν τῷ Ναῷ τῆς Ἀγίας Ειρήνης ἐγκατεστάθη τετράφωνος χροὸς ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Χ. Χρ. Βρυζῶια.
— Τὰ ἐν τῷ προσωγουμένῳ φύλλῳ τῆς «Φόρμου» γος δημοσιεύθεντα περὶ τῶν καταρτισθέντων μουσικῶν κορών τῆς Μαρτορόλεως συνέδον νεικιώς ἐπεκστότηθησαν.

χρόνων της μητροπολεως οχεούσων γενικώς επεκδυτήν
ύπο τῶν παρ' ἡμῖν μουσικῶν καὶ φιλομούσων.
— **“Η «Φόρμιγξ» όλοεν κατακτῆσαφος** ἐν τῇ
ὅμορφῳ Ἐπικρατείᾳ.
— Πάξ μουσικὸς τῆς χώρας ταῦτης εἰς γνῶσιν τοῦ
ὅποιου περιέρχεται τὸ περιεχόμενον ἔστω καὶ ἐνδεικόντος
φύλλου τῆς «Φόρμιγγος» ἀμέσως γίνεται διαπρώτος κήρυξ
ρυξ τοῦ σκοποῦ τῆς «Φόρμιγγος» καὶ ἐνθουσιώδης ταῦτη
ὑποστηταικτής.

— Τὸ γραφεῖόν μακς καθ' ἔκάστην σγεδὸν λαμβάνει ἐπί στολὰς ὑπὸ τῶν τοιούτων ἐν αἷς ἐκδηλοῦται ὁ ἀκράτητος πρὸς τὴν «Φόρμιγγα» ἐνθουσιασμὸς τούτων καὶ ἡ εἰλικρίνεια μεθ' ἣς οὔτοι ἐγγάζονται ποδὲς εὑρυτέρων κυκλοποιίας τῆς ἀνθρώπινος φύσεως.

φορίαν της εφημερίους ημάν.
— Τοὺς ἀξιοτίμους τούτους κυρίους, τοὺς ὅλως κατ-
πρόσωπους ἀγνώστους ἡμῖν, εὐχαριστοῦμεν τὰ μέγιστα
ὑποσχόμενοι νὰ φανῶμεν ἀντάξιοι τῶν συστάσεών των
καὶ τῶν ποδὸς τὴν «Φόρμιγγα» συμπαθῶν ἐκδηλώσεών των
— Ό παρ’ ἡμῖν διαπορεπής λαρυγγολόγος κα-
κημέτερας συνεργάτης κ. Μιχαήλ Παπαθανασόπουλος μετ-

— Τοῦτο πρὸς γνῶσιν τῆς ἐκ τοῦ κύκλου τῶν μου σικῶν πολυπληθοῦς αὐτοῦ πελατείας.

Τύποις Ἀποδεσμοῖς